

HAKARET OLAYLARINDA

(TCK m. 125-131 arası)

İLGİLİ MEVZUAT:

Madde 125 - (1) Bir kimseye onur, şeref ve saygınlığını rencide edebilecek nitelikte somut bir fiil veya olgu isnat eden ... veya sövmek suretiyle bir kimsenin onur, şeref ve saygınlığına saldıran kişi, üç aydan iki yıla kadar hapis veya adli para cezası ile cezalandırılır. Mağdurun gıyabında hakaretin cezalandırılabilmesi için fiilin en az üç kişiyle ihtilât ederek işlenmesi gerekir.

(2) Fiilin, mağduru muhatap alan sesli, yazılı veya görüntülü bir iletiple işlenmesi hâlinde, yukarıdaki fıkrada belirtilen cezaya hükmolunur.

(3) Hakaret suçunun;

a) Kamu görevlisine karşı görevinden dolayı,

b) Dinî, siyasi, sosyal, felsefi inanç, düşünce ve kanaatlerini açıklamasından, değiştirmesinden, yaymaya çalışmasından, mensup olduğu dinin emir ve yasaklarına uygun davranmasından dolayı,

c) Kişinin mensup bulunduğu dine göre kutsal sayılan değerlerden bahisle, işlenmesi hâlinde, cezanın alt sınırı bir yıldan az olamaz.

(4) Hakaretin alenen işlenmesi halinde ceza altıda biri oranında artırılır.

(5) Kurul hâlinde çalışan kamu görevlilerine görevlerinden dolayı hakaret edilmesi hâlinde suç, kurulu oluşturan üyelere karşı işlenmiş sayılır. Ancak, bu durumda zincirleme suçla ilişkin Madde hükümleri uygulanır.

YAPILMASI GEREKENLER

- 1) Öncelikle şikâyetçinin beyanı alınmalıdır. Şikâyetçinin 18 yaşından küçük olması halinde avukat huzurunda ifadesinin alınması unutulmamalıdır.
- 2) Neyin hakaret teşkil edip etmediği hukuki bir konu olduğundan, vatandaşın hakaret olarak nitelendirdiği bir eylem hakaret niteliği taşımayabilir. Bu nedenle, fail tarafından söylendiği iddia edilen

sözlerin neler olduğunun ifade tutanağına **açık açık yazılması** gerekir. Ya-

ni failin hakaret niteliğindeki hangi sözleri kullandığı iddia olunuyorsa bunların yazılması gerekir.

- 3) Bunun dışında hakaret içerikli sözlerin nerede (ev, sokak, cadde, kahvehane vs.) ne şekilde (yazıyla, sözle vs) ve kaç kişinin bulunduğu bir yerde söylendiği hususları ifadelerde yer almalıdır. Çünkü aleni hakaret TCK m. 125/4 kapsamına girer.
- 4) Şikâyetçinin beyanına göre şüpheliler yakalanarak savunmaları alınmalıdır. Şüpheli veya şüphelilerin 18 yaşından küçük olması halinde, bu kişinin ifadesi kolluk tarafından alınamayacak, ancak ve ancak müdafî huzurunda Cumhuriyet Savcısı tarafından alınacaktır.
- 5) Olayda tanıklar varsa bunlar bilgi sahibi olarak dinlenmelidir.
- 6) Tarafların uzlaşıp uzlaşmayacaklarına ilişkin gerekli sorular sorulmalı ve uzlaşmaya ilişkin tutanak taraflara imzalatılmalıdır.
- 7) Uygulamada sık karşılaşılan durumlardan bir tanesi de telefon yoluyla yapılan ve ilk planda faili mağdur tarafından belirlenemeyen hakaret olaylarıdır. Mağdur, kolluğa müracaat ederek, *“şu gün şu saatte veya saatlerde beni numaralı telefondan (veya özel numaradan) bir şahıs arayarak hakaret etti”* şeklindeki dilekçesiyle şikâyetinde bulunabilir. Böyle bir durum söz konusu olduğunda ne gibi soruşturma işlemleri yapılacağına kısaca değinelim:

Böyle bir şikâyet söz konusu olduğunda bu şahsın müşteki sıfatıyla beyanı alınmalıdır. Bu beyanında temel olarak şu hususlara yer verilmelidir;

- Olayda mağdurun hangi numaralı telefonu kullandığı(yani mağdurun kullanmakta olduğu ve fail tarafından aranarak kendisine hakaret edildiğini iddia ettiği telefon numarası)
- Failin kullanmış olduğu telefon numarasını görebilmişe bu telefon numarasının ne olduğu,(bilindiği gibi fail özel numaradan veya numarası görünmeyen ankesörlü telefondan aramışsa, karşı taraf onun numarasını göremez)
- Mağdurun hangi tarihler arasında arandığı, en son hangi tarihte ve saat kaçta arandığı,

- Kendisine yönelmiş bulunan hakaret içerikli sözlerin neler olduğu,
- Şüphelendiği kimselerin bulunup bulunmadığı,

-
- Failin erkek mi bayan mı olduğu(sesinden yola çıkılarak yapılacak tespit)
 - Şahıstan şikâyetçi olduğuna yönelik beyanı,
 - Uzlaşmak isteyip istemediğine ilişkin beyanı,

Bu hususları içeren şikâyetçi beyanına aşağıdaki ifade beyanını örnek olarak verebiliriz:

SORULDU :

Yukarıdaki bilgiler doğrudur, bana aittir. 0506... Numaralı hattı kullanıyorum. Bu hattımı dün, yani 12.03.2008 tarihinde saat 13.00 civarında 0532.... Numaralı telefondan bir bayan arayarak “ulan şerefsiz, ekmeğime niye göz koydun, ne utanmaz pislik bir adamsın, namussuz herif senin yüzünden kocamın dayağını yemek zorunda mıyım” gibisinden hakaretvari sözler sarfederek telefonu kapattı. Bu bayanı sesinden ve numarasından tanıyamadım. Aynı fabrikada çalıştığımız Ayşe ... isimli şahıstan şüpheleniyorum. Eşimle problemleri vardı. Belki o yapmış olabilir ama emin değilim. Bana bu şekilde telefonla hakaret eden şahıstan davacı ve şikâyetçiyim. Uzlaşmak istemiyorum dedi. CMK.nun 234. maddedeki işlemler yerine getirilmekle; tutanak içeriği şikâyetçi tarafından okundu, birlikte imza altına alındı.

Bazı durumlarda telefonla hakaret olayı mesaj yoluyla gerçekleştirilmiş olabilir. Eğer şikâyetçi şahıs mesajlarını silmemişse, şikâyetçinin telefonu alınarak içerisindeki hakaret içerikli mesajlar tutanağa bağlanmalı ve soruşturma dosyasına konulmalıdır. Eğer mesajların sayısı çok fazla olmayıp bir iki taneyle sınırlı ise, bu mesajlardaki hakaret içerikli ifadeler müştekinin ifade beyanına da geçirilebilir. Yani ayrı bir tutanak tutulmayabilir. Örneğin müştekinin ifadesi alınırken paragraf başına geçilerek;

“Müştekiden ... marka ... imei numaralı cep telefonu alındı ve mesajlar bölümüne geçildi: 12.03.2007 tarihinde saat 19.22’de 0535... numaralı cep telefonundan *duyduğuma göre dayını yine aramışsın pislik herif, senin ağzına tükürürüm ha pezevenk, utanmıyorsun dayını üç kuruş için rahatsız etmeye.* şeklinde bir mesajın alındığı tespit edildi.” Gibi bir cümleyle ifade tutanağına bağlanabilir.

DOSYA TAKİP FORMU

(HAKARET OLAYINDA)

	Evet	Hayır
Şüpheli ifadesi alınmış mı?		
Mağdurun beyanı alınmış mı?		
Varsa olayın tanıkları dinlenmiş mi?		
Yakalama-gözüaltına alma tutanağı düzenlenmiş mi?		
Sanık karar takip formu düzenlenmiş mi?		
Yakalama işlemi yakınlarına bildirilmiş mi?		
Telefonla hakaret olayında arama ve mesajlaşma tutanağı düzenlenmiş mi?		
Uzlaşma formu tanzim edilmiş mi?		